

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 6 Maja v. s. 1821 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 26 kwietnia.

Cesarz Jegomość rozkazał, z okoliczności śmierci Elektora Hessen-Kasselskiego, *Wilhelma Igo*, włożyć u dworu żałobę na dwa tygodnie, zaczynając od dnia 24 kwietnia.

Koncert, wydany przez komitet naukowy Cesarskiego Towarzystwa Członkubnego, na dochód ubogich wstydzających się zebrać, przynosił 1,770 rub. ass. 5 r. złotem i 8 r. 25 k. sr.; po odtrąceniu 545 rub. na potrzebne wydatki; zostało 1,225 r. ass., 5 r. zł., 6 r. 25 k. sr., które przed samą uroczystością wielkieynocy rozdane zostały, według szczególnego przeznaczenia.

W przeciągu miesiąca marca do portu *Eupatorii* przyszło 5 okrętów, wyszedł 1; towary przywiezione z Konstantynopola były wartości 16,688 rubli, wysłane do Konstantynopola na 105,480.

Z drukarni radcy dworu *Grecza* w *Petersburgu*, wychodzi gazeta literacka rossyjska, pod tytułem: *Recenzent krytyczna i literacka gazeta*. Wydawcą jest *P. Olin*. Format arkusza większego: papier piękny: cena roczna przez pocztamt sant-petersburski 30 rubli. Pierwszy numer drukowany jest 19 kwietnia, a uważa się za wydaany 5 stycznia r. t.

Kurs petersburski dnia 22 kwietnia: ezer. zł. hol. 12 r. stary. Zmiana złota 2 r. 79 k. zmiana srebra 2 r. 78½ k.

Wieczysty dochód kommissyi umorzenia długów: 68 assygn. po 100. 99½
68 bręcz. mon. — 91. 90½ } procent.
58 taż monnetą — 76.

Ryga dnia 27 kwietnia. W tych dniach przechodziły tedy półk *Xiążęcia Wilhelma* i drugi półk strzelców. Z wielkiem upodobaniem uwielbiali wszyscy piękność i ślachetną postawę wojenną tych półków. Uczucia te zamieniły się w większą jeszcze radość, gdy się wiadomość rozeszła, że półki te otrzymały rozkaz wstrzymania czynionych do wyprawy przygotowań, i udały się tylko na zwyczajne letnie swe stanowiska, na pograniczu gubernii wileńskiej.

Przed kilką dniami otworzony został uroczyscie nowo dla Rygi dozwolony bank handlowy. (z gaz. *Zusch.*)

Dąbrowica, dnia 4 marca. Uczniowie tutejszej szkoły powiatowej zgromadzenia *XX*. *Pijarów*, w przytomności *JW. Wacława Boreyki*, b. marszałka powiatu rowieńskiego, członka sądowej kommissyi edukacyney na gubernije wołyńska, podolską i kijowską, dozorczy honorowego szkół powiatu rowieńskiego, który ze szczególnego polecenia cesarskiego uniwersytetu wileńskiego, przybył dla wizyty tej szkoły, oraz, w przytomności wie-

lu obywateli, w ciągu czterech dni zdawali sprawę z prac swoich szkolnych. Po skończonych popisach rozdane zostały listy pochwalne dla uczniów, którzy się szczególniej odznaczyli znakomitym postępkim i chwalebny sprawowaniem się. Do rozdania listów pochwalnych zaprosił *JW. Wizytator* z obecnych gości, *JW. Ignacego Hrabie Pocięja*, który spełnienie tego polecenia zagał przemową. Wystawiwszy w niej wielkość dobrodzieństw Najjaśniejszego Cesarza Jegomości *Alexandra Igo*, którego wszystkie dni panowania oznaczone są oycowską troskliwością o dobro swych poddanych i wiekuiącą chwałą, szczególniej w rozszerzeniu oświecenia i ustanowieniu wieczystych jego zasad, a ztąd wielkich i trwałych pożytków dla terażniejszych a przyszłych mieszkańców tej ziemi; zachęcał uczącą się młodzież do korzystania z tak dobrotliwej troskliwości Monarchy, przez pilne przykładanie się do nauk i utwierdzanie się w cnotach chrześcijańskich i obywatelskich, które jedynym są fundament szczęścia ich w życiu towarzyskiem. Obracając głos do rektora i nauczycieli, winszował im owoców z pracy w postępach uczniów, winszował razem i chwały zgromadzenia, do którego należeli *Konarski, Dogiel, Kopczyński, Poptawski*, i t. d. imiona tak szanowne dla literatury polskiej; a przystępując do oddania listów pochwalnych, napomniat je odbierających, ażeby umieli cenić tak piękne dla siebie zdarzenie, i żeby się starali w dalszem życiu stać godnymi nagród za sprawy cnotliwe: w tych zaś, którzy nie otrzymali równych pochwał, starał się podnieść ochotę i usiłowanie, jeśli nie przewyższyć, przynajmniej dorównać swoim spółtowarzyszom. Dopelnivszy tego polecenia *JW. Hrabia Pocięja*, doniosł o tém *JW. Wizytatorowi* przez list, w którym połączył wdzięczność obywateli dla *JW. Boreyki*, za pracę i starania dla dobra oświecenia młodzi powiatowej, jako wizytatorowi, jako dozorczy honorowemu szkół, jako członkowi kommissyi edukacyney, jako w wielu zdarzeniach towarzyszowi i wygłoszycielowi *Tadeusza Czackiego*, którego pamięć tak cziogodną jest dla kraju, a szczególniej dla tych prowincy. Wspomniat o poświęceniach obywatelskich dla edukacyi *JOO. Xiążąt Czartoryskich*, w zafundowania nowych szkół powiatowych w swych dobrach; o hojności na ubogich uczniach i wiecznych dla nich funduszach marszałka *Józefa Steckiego*, półkownika *Ratomskiego* i innych, którzy w mniejszych ofiarach przyłożyli się do pomnożenia bibliotek, gabinetów, ogrodów botanicznych, i różnych pomocy naukowych. — Te są myśli, te uczucia młodego obywatela, zpatrującego się na wzory chwalebnych dzieł rodaków swoich, a palającego żądzą stania się godnym cnot dziedzicznych domu, którego jest potomkiem. Imiona uczniów celujących są: *Z klasy 1 Józef Szney-*

ter, Zenon Ostromecki, Tomasz Krepiniewicz, Maciej Serguczewski. *Z klasy II.* Józef Krepiniewicz, Alexander Skorupski, Mikołaj Juraszkiwicz, Bazyli Stokowski, Emanuel Labojecki, Józef Janowski, Tomasz Młodzianowski, Hipolit Młodzianowski. *Z klasy III.* Józef Romanowski, Franciszek Radzicki. *Z klasy IV.* Szczepan Chamiec, Filip Żyromski, Mateusz Nienadkiewicz. *Z klasy V.* Mikołaj Gorski, Adam Jasiński, Józef Prawosudowicz. *Z klasy VI.* Jan Turczynowski, Ignacy Chodakowski.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 11 maja.

Z pewnością donieść możemy, iż około 20 t. m. spodziewany jest N. Cesarz i Król w tutejszej stolicy. (z *Gaz. Warsz.*)

Dnia 9 t. m. z wielką uroczystością obchodzona była w tutejszej stolicy rocznica narodzin Jego Cesarzewicowskiej Mości N. Wielkiego Xięcia Jmci, Konstantego Pawłowicza. JW. Arcybiskup Prymas królestwa, w kościele metropolitalnym śpiewał msz. wielką i *Te Deum*. Władze krajowe i wielkie zgromadzenie ludu znajdowało się na tém nabożeństwie. W kaplicy zamkowej również odprawiło się nabożeństwo. Władze wojskowe i cywilne miały zaszczyt złożyć N. Wielkiemu Xięciu Jmci hold uszanowania i najszczerzych życzeń. JO. Xiążę Namiestnik Królewski wydał wielki obiad. Wieczorem oświecono miasto i gmachy publiczne.

W dniu 24 kwietnia w szpitalu ewangelickim wyznania anszpurskiego, umarła *Maryanna Garstkowa*, wdowa, mająca lat 115. Pogrzeb jej kosztował cały gminy tego wyznania, przez uszanowanie dla wieku, z największą przyzwoitością był sprawiony.

W Zamościu, przed kilką tygodniami, przy narpawianiu fortyfikacyi, znaleziono kilka trumien, w których przy kościach były rozmaite ozdoby dawnych ubiorów polskich. Znaleziono także rozmaite srebra kościelne staroświeckiej roboty, dochodzą, iż za krwawych czasów *Karola XII*, ukryto je w tém miejscu. Srebra te przywiezione zostały do Warszawy.

W Lipsku u *Breitkopfa* i *Hartla* wyszły z sztychu uwertury *Karola Kurpińskiego* z instrumentami na całą orkiestrę, to jest z opery *Jadwiga*, z melodramy *Ruiny Babilonu*, i *Marcinowej w Seraju*; oraz jedna fantazyja, i jedna fuga na fortepiano; wszystko bardzo pięknie sztychowane. Muzykalna gazeta lipska, na której sąd zwrócone ma oczy cały świat muzyczny, czyni w numerze 8 r. 1821 recenzją fugi w sposobie skromnym, lecz pochlebnym dla naszego kompozytora.

Trzy godzin popołudniowych, przepędzili najprzyjemniej o, których towarzystwo przyjaciół muzyki wezwało onegdaj do sali głównego ratusza, dla słuchania wybornego wykonania dzieł dzieł muzycznych. Słuchaczy było wiele, a między nimi dam blisko 250. Znaćcy ogólnie przyznali; iż oddawna nie słyszano w Warszawie tak dokładnie i zgodnie wykonanej muzyki. Amatorowie i artyści w salach dowodzili mocy swoich talentów; szczególniej uwertura *Mechula* z opery *Józef w Egipcie*, wielkie uczyniła wrażenie. Dyrygował JP. *Haze*, kapelmajster gwardyi Cesarzowskiej Królewskiej. Choć w sali mniej było krzeseł, niżeli dam przybyłych, jednak żadna nie opuściła sali aż do ukończenia muzyki, co dowodzi, ile ona zajęła lubowników.

ANGLIA.

(z *Gaz. Warsz.*) Londyn, dnia 20 kwietnia. Wczoraj w Wielki Czwartek, rozdano, według zwyczaju, podarunki królewskie 59 ubogim mężczyznom i tyluż kobietom w kaplicy *Whitehall*; Monarcha bowiem ma lat 59. Dano każdemu i każdej kawalek mięsa wołowego i bochenek chleba w czystej serwecie, tudzież 30 śledzi, 2 solone sztokfiszki, 2 wędzone łososie i 4 bochenki chleba. Odebrawszy to ubodzy, wstali z krzeseł, i drewnianymi kubkami pili zdrowie Monarchy. Po południu zeszli się znowu do kaplicy na nabożeństwo, w czasie którego dano mężczyznom, pończochy, bieliznę i t. d. a kobietom po funcie szterlingu i 15 szylingów każdej. Oprócz tego, każdy i każda dostali czerwony worek skórzany z papierem bankowym na jeden funt szterling, oraz worek biały skórzany z 59 pence srebrem. Wreszcie każdemu ubogiemu dano drewniany kubek z winem, które wypił za zdrowie królewskie. Pierwej jeszcze rozdano jalmuznę 800 ubogim.

Przybył tu Xiążę madagaskarski *Ratofo* z 1000 mieszkańcami tamecznej wyspy. Przywiózł zatwierdzony przez Króla madagaskarskiego *Radama* traktat względem zniesienia handlu niewolnikami.

P. Henry Wellesley, poseł nasz przy dworze hiszpańskim, ma powrócić na niejaki czas do tutejszej stolicy. Zastępować go będzie *P. Louvell Howe*, sprawujący interessa.

Margrabia Londonderry (*Lord Castlereagh*) będzie obrany reprezentantem w izbie niższej z *Oxford*, w hrabstwie *Suffolk*.

Pewny oficer w *Plymouth* założył się, iż przebrany za babę chodzić będzie po mieście i przedawać nitki siarczane, a nie zostanie poznany, ani zaprowadzony do domu ubogich. Wygrał zakład.

Zmarły niedawno obywatel w *Southwark* zapisał Xięciu *Gloucester* 20,000 funtów szterlingów (800,000 zł. pol.). Wspomniany Xiążę nie znał go wcale.

Na sessyi izby wyższej dnia 17 b. m. odrzucono bil względem nadania swobód katolikom, większością 159 krések przeciwko 120. Biskup z *Sz. David* oświadczył, iż podług praw krajowych, Król jest głową kościoła, wszelkie zatem względy, okazywane religii nieuznanej przez monarchę, zmniejszają władzę jego. Niebezpieczną oraz jest rzeczą nadawać prerogatywy katolikom, polegając na przysiędze, której żaden Xiążę katolicki dobrem sumieniem wykonać nie może. Xiążę *York* uozynił uwagę, iż bil sprzeciwia się zasadom rewolucyi 1688, w skutku której terazniejsza dynastia panuje. *Lord Darnley* odpowiedział, iż katolicy uznają władzę świecką Króla. *Lord Kanclerz* ubolewał nad uciskiem katolików, lecz sądził, iż wniesiony bil nie utrwali zgody, tém bardziej, iż się nawet katolicy przeciwko niemu oświadcza. *Lord Grenville* twierdził, iż teraz szczególniej jest dogodna pora do przyjęcia bilu; pękóy panuje, nie potrzeba pomocy katolików przeciwko domowemu lub obcemu nieprzyjacielowi; ustają więc przytaczane dawniej powody, aby nadać się mające swobody nie zdawały wymuszone. *Lord Liverpool* zbijał odwoływanie się do przykładu w innych krajach. Prussy (rzekł) pozwoliły używać zupełnych praw katolikom w Szląsku, Rossya w Polsce, i Król niderlandzki w Belgium; lecz w krajach tych kościół katolicki jest panującym, czego nie ma w Irlandyi. *Lord Landsdown* wspomniął o przysługach, które Xię-

za katolicycy nawet podczas rozruchów, jako to w czasie burzy maytków w *Nore*, dla kraju uczynili, i o niebezpieczeństwie, jakim zagrożą odmówienie praw konstytucyjnych. Lord *Melville* dodał, iż postęp oświaty w Irlandyi bardziej jeszcze niebezpieczeństwo to powiększa. Im bardziej bowiem rozkrzewiają się nauki, tém boleśniej czuje naród niesprawiedliwość odmówienia mu praw cywilnych. *Gazeta Kurjer* uważa za osobliwość, iż większość 39 kręgów przeciwko bilowi wyrównywa liczbę artykułów kościelnego naszego wyznania wiary. Z powodu świąt wielkanocnych odłożyła izba sessyą do d. 1 maja.

Na sessyach izby niższej d. 17 i 18 zajęła się izba wnioskiem *P. Lambton* względem odmiany parlamentu, i nareszcie odrzuciła go większością 55 kręgów przeciwko 43.

Na sessyi dnia 19 b. m. Lord *Bentinck* zapowiedział, iż po świątach wielkanocnych domagać się będzie złożenia niektórych papierów względem Sycylii. Pan *Hume* ma także podać wniosek, aby roztrząsniono postępowanie Pana *Maitland* na wyspach jońskich. Po przyjęciu przeczytanego trzeci raz bilu względem nowego cła od wprowadzonych do kraju zagranicznych belek i tarcie, odłożyła izba sessyą swoją do dnia 30 kwietnia.

H I S Z P A N I J A.

(*Kor. warsz.*) *Madryt, dnia 20 kwietnia.* Po odebraniu wiadomości o wypadkach zaszłych w *Pijemonte*, wewnętrzny stan nasz zmienił się nieco. W pośród spokoyności widzieć się daje powszechnie poruszenie umysłów, które jest ważnych rzeczy zapowiednią. Gdy po odebraniem poselstwie królewskiem, z powodu niepomyślnych wypadków w królestwie neapolitańskiem, była deputacya od stanów u Króla, powiedział jej między innymi: *Wcale nam się nie należy obawiać obcego napadu. Wszyscy znają dobrze, co to są Hiszpani.* Nadzwyczajne sessye stanów odbywają się codziennie. Uchwalono już prawo przeciw wszystkim nieprzyjaciółm konstytucyi.

W okólniku wydanym przez ministra spraw wewnętrznych do wszystkich prefektów z powodu wypadków neapolitańskich wyrażono: „Wola jest Króla, ażebyś WCPan uczuoia jego uroczyste dał poznać ogłaszając, iż naród z Królem obrał zaszczytną konstytucyjną drogę, bez uczestnictwa innych narodów, ani obliczenia pomyślnych lub niepomyślnych skutków. Jakkolwiek wypadnie, dalecy są Hiszpani od zrażenia się ozębkiem. Muszą się oni przed całym światem usprawiedliwić, iż jeżeli potężney mocy Napoleona oprzeć się potrafili, zdołają też ponieść wielkie ofiary dla obronienia swojej niepodległości, wolności i tronu konstytucyjnego.

Wywód sprawy xiędza *Vinuesa*, autora planu kontrrewolucyi, już się ukończył. Wkrótce więc rozpocznie się sprawa jego w sądzie. Wszakże okazuje on wiele spokoyności umysłu, i spodziewa się wywyższyć z niej z tryumfem.

Oprócz tajemnych zgromadzeń wolnych *Mularzy* i *Węglarzy*, istnieje w Hiszpanii jeszcze towarzystwo *Comuneros*.

P O R T U G A L I J A.

(*z gaz. war.*) *Lisbona dnia 4 kwietnia.* W skutku odebranych wiadomości z *Brezylji* i *Piemontu*, stany tutaj postanowiły podać dworom europejskim notę, godną narodu portugalskiego.

Fregata i dwie brygantyny popłyną stąd do

wysp azorskich dla ułatwienia tam ogłoszenia konstytucyi. Wielkorządca tych wysp, przeciwny nowemu systematowi, ma być sprowadzony do *Lisbony*.

(*z Kor. War.*) Na sessyi stanów naszych dnia 31go marca, deputowany i razem sekretarz zgromadzenia *P. Felqueias*, czytał pismo ministra wojny, do którego załączył rozkaz dzienny do wojska, wydany z przyczyny wynikłych wątpliwości, które sprawili niechętni, usiłujący obłąkać ducha wojska, fałszywem tłumaczeniem 11go artykułu zasad konstytucyi. Ten rozkaz dzienny przysłał minister pod zatwierdzenie stanów. *P. Castello Branco* wniósł: 1) ażeby tylko 20,000 wojska w czasie pokoju utrzymywać; 2) ażeby od dnia 1go lipca r. b. zaczęło się dawanie urlopów żołnierzom; 3) żeby oficerowie utrzymali się przy swej płacy, wyjąwszy tych, którzy mają być podług istniejących praw odprawieni. Wniosek ten do dalszego czasu odłożono.

Rozprawiano potem nad projektem prawa tyczącym się dóbr, które mają być uznane za narodowe, i przeznaczone na umorzenie długu publicznego.

Sessya dnia 2go kwietnia zeszła na rozważanie wniosku Pana *Carneiro* i kilku innych deputowanych, żądających oddania patriarchy lisbońskiego pod sąd za to, iż się protestował przeciw zasadom konstytucyi, zaprzysięgłszy już konstytucyą, jakaby stany uchwały. Po należytem zgłębieniu uwag za i przeciw temu wnioskowi, zebrał wszystkie i wystawił w krótkości prezes stanów mówiąc: Czy ma zapaść ustawa ogłaszająca, iż wszelka władza i osoba, niechcąca wykonać przysięgi na zasady konstytucyi, utracą prawo obywatelstwa portugalskiego? Przystąpiono do głosowania nato zapytanie, i było za nim 88 głosów, a jeden tylko przeciw. Wyrzekły także stany większością 84 głosów przeciw 5, że osoba objęta powyższą uchwałą ma z kraju ustąpić. Mianowano natychmiast kommissyą do ułożenia projektu ustawy w tej mierze.

Na sessyi dnia 3go kwietnia rozprawiały znowu stany nad projektem prawa, tyczącym się oznaczenia i rozgatunkowania dóbr, które na umorzenie długu publicznego mają być przeznaczone. Odesłano tę rzecz do połączonych kommissy duchowney i skarbowey, które ułożą powszechny plan, obejmujący dziesięciny, kommanderye, zapisy przy śmierci i t. p. Uchwalono także, aby połączyć w jedną kilka bazylik, w czém trzymać się należy planu będącego w archiwach ministerium. Wyjęte od tego połączenia zakłady miłosierne i oświecenia publicznego.

N I E M C Y.

(*z Gaz. warsz.*) *Od brzegów Menu dnia 24 kwietnia.* Według przepisów, które niedawno poseł rosyjski w *Frankforcie* odebrał, gońcy rosyjscy będą jeszcze wyprawiani do *Laybach*. Wnoszą stąd, iż powrót *N. Cesarza Alexandra* do *Petersburga*, został na niejaki czas odłożonym.

Mimo pomyślnego ukończenia wojny neapolitańskiej i piemontskiej, cena papierów skarbowych austriackich nie podniosła się znacznie, ani w *Wiedniu*, ani w celniejszych miastach niemieckich.

Ustawa stosunków wojskowych związku niemieckiego. Art. I. Wojsko związku składa się z kontyngensów wszystkich państw związkowych, które dostawione będą podług okazanych każdego razu metryk związku. Art. II. Stosunek gatunków

bronii ustanowiony będzie podług zasad nowszego sposobu prowadzenia wojny. Art. III. Dla gotowości na wypadek wyruszenia, wojsko związku utworzone będzie w pokoju, i tak siła jego, jak wewnętrzny podział oznaczony zostanie szczególnymi uchwałami związku. Art. IV. Wojsko związku składa się z zupełnie utworzonych, częścią z jednakowych, częścią z złożonych korpusów wojska, podzielonych na dywizye, brygady i t. p. Art. V. Zadne państwo związkowe, którego kontyngens składa sam z siebie jeden lub więcej korpusów, nie może w jeden oddział połączyć kontyngensów innych państw związkowych ze swoim. Art. VI. W złożonych korpusach i dywizjach, państwa związkowe, których się dotyczy, ułożą się pomiędzy sobą względem utworzenia potrzebnych oddziałów i zupełnej organizacyi. Jeżeli się to nie stanie, rozstrzygnięciem zgromadzenia związkowe. Art. VII. Przy urządzeniu siły wojskowej związku, należy mieć wzgląd na sprawy pojedynczych państw pochodzące z szczególnych stosunków jak dalece uznane zostanie za zgodne z ogólnym zamiarem. Art. VIII. Podług fundamentalnie prawnej równości praw i obowiązków, usunięty być powinien pozor wyższości jednego państwa związkowego nad drugim. Art. IX. W każdym państwie związkowym kontyngens powinien być w takim utrzymywany stanie, aby w najkrótszym czasie, po wezwaniu zaszłem od związku, mógł wyruszyć, być gotowym do boju i we wszystkich częściach zupełnie być uzbrojony. Art. X. Siła i połączenie mającego się wystawić wojska oznaczone będą szczególnymi uchwałami związku. Art. XI. Wszędzie muszą być takie środki przedsięwzięte, aby wojsko związkowe było utrzymywane w zupełności, iżby w razie potrzeby mogło być wzmocnione. Tym końcem istnieć będzie szczególny korpus odwodowy. Art. XII. Utworzone wojsko związku jest jednym wojskiem i będzie pod rozkazami jednego wodza. Art. XIII. Wódz naczelny, ile razy uchwalone będzie postawienie wojska, wybrany będzie przez związek. Stopień jego ustaje z rozwiązaniem wojska. Art. XIV. Wódz naczelny wykona przed zgromadzeniem związkowym, jako jedyną jego władzę przysięgę na dopełnianie obowiązku względem związku. Art. XV. Oznaczenie i wykonanie planu działań zostawione będzie zdaniu wodza naczelnego. Odpowiedzialnym on jest związkowi osobiście i może poddany być pod sąd wojenny. Art. XVI. Wódz naczelny obowiązany jest, jak dalece od niego zależy, zarówno uważać wszystkie części wojska związkowego. Nie może odmieniać ustanowionego podziału, atoli wolno mu jest rozporządzić względem czasowych oddziałów. Art. XVII. Dowodzący pojedynczych oddziałów wojska mianowanymi będą przez państwo, którego wojsku przewodzą. Mianowanie wodzów dla oddziałów złożonych z kilku kontyngensów, zależy będzie od ugodzenia się rządów udział mających. Art. XVIII. Obowiązki i prawa tych dowódców przechodzących ze swoich stosunków do związku, powinny być zgodne z obowiązkami i prawami wodza naczelnego; żądać mają tak bezwarunkowego posłuszeństwa od wszystkich swoich podrzędnych, jak i pełnić takowe względem swojego przełożonego. Art. XIX. Sądownictwo zostaje przy dowódcach oddziałów wojska, podług granic wyznaczonych im przez państwa związkowe. Art. XX. Utrzymanie wojska związkowego zostawac będzie pod najwyższym kierunkiem naczelnego wodza, przez umocowanych wszystkich korpusów wojska, i wespół państw związkowych za wspólnym działaniem dotyczących się kommissarzy krajowych. Art. XXI. Za osobną uchwałą związku utworzona będzie właściwa kassa wojskowa w miarę matrikularnych składek wszystkich członków związku. Art. XXII. Wynagrodzenie przychodów i kosztów z rozłożenia tak, jak z innych dostaw w państwach związkowych wynikających, wymierzone będzie podług słusznej ceny, i poddani kraju, ile można, jak najszybciej gotowizną wynagrodzonymi zostaną. Art. XXIII. W każdym razie zasadą będzie do postępowania równy podział ciężarów i korzyści, tak względem oddziałów wojska jak i państw związkowych. Art. XXIV. Po-

między wszystkimi państwami związku istnieć powinien ogólny Kartel. (z gaz. lwow.)

P A N S T W O P A P I E Z K I E.

Dnia 16 kwietnia o godzinie 4 po południu przybył do Rzymu Król neapolitański. Powitał go zaraz w imieniu Papieża kardynał Consalvi sekretarz stanu. Nazajutrz odwiedził Król neapolitański Ojca ś. Po południu dnia tegoż były u Króla wielkie pokoje.

Wojsko austriackie osadziło nasze miasto i port Ankonę. (z *Korr. War.*)

P I E M O N T.

Podług rozchodzącej się wieści, która zdaje się być prawdziwą, Xiążę Genuński, chce nagrodzić wierność mieszkańców księstwa sabaudzkiego, przez jawny dowód swego w nich zaufania, postanowił nadać Sabaudyi stany prowincjonalne, któreby się zajmowały urządzeniem rozkładu podatków, i zawiadowały sprawami miejscowej policyi, że senat sabaudzki byłby względnie tych stanów izbą wyższą, nie przestając dopełniać obowiązków najwyższego sądu; że komory celne królewskie byłyby w tył cofnięte na linię, na jakiej były w r. 1814.

Dyrektor policyi powszechnej w Genui nakazał dnia 14 kwietnia cudzoziemcom, od dnia dopiero 10 t. mca bawiącym w tym mieście i na przedmieściach, ażeby we 24 godzinach ustąpili, jeśli zaświadczeniami konsulów narodów swoich nie udowodnią potrzeby bawienia dla spraw swoich. Nieposłuszni temu nakazowi cudzoziemcy, tudzież gospodarze domów gościnnych niedonoszący o nich, będą poymani.

Jenerał naczelny Hr. Latour zapewnił miasto Genue, że osady wojskowe po miastach księstwa genuńskiego składać się będą tylko z wojska piemontskiego, a obce tam nie weydzie.

KRÓLESTWO OBOJBY SYCYLIJ.

Neapolitańskie gazety z dnia 22go kwietnia ogłosiły ustawę królewską, mianującą cztery kommissye śledcze. (*Giunte di Scrutinio*), które obowiązane będą czuwać nad postępowaniem urzędników i osób duchownych. Prezesem kommissyi duchownej jest kardynał arcy-biskup neapolitański D. Luigi Ruffo di Scilla, a członkami: arcy-biskup w Bari Copolla, biskup w Potenza Boticelli, proboszcz Antonio Febbraro i profesor filozofii D. Giuseppe Capocasa. Druga kommissya dawać będzie bacznosc na autorów dzieł, i tychże dzieł zasady, Xiążę Cardito jest tej kommissyi prezesem. Trzecia kommissya rozpoznawać będzie działania urzędników sądowych, pod przewodnictwem Wincentego Morano. Czwarta nakoniec rozpoznawać będzie działania reszty urzędników; prezesem jej Margrabia Vigo. Każda z tych kommissy odbierze szczególne przepisy z sekretaryatu stanu, od którego zależy będą. Wyszedł przytęm rozkaz do intendentów prowincy, aby zajęli się robotami publicznymi dla tego, żeby lud zatrudnić.

Dnia 16 kwietnia wyszła królewska ustawa dodająca jeszcze piątą kommissyą wojskową. Prezesem jej jenerał porucznik Xiążę Sangro, członkami jenerałowie: Felippo Cancellier, Ferdinando Macry, Luigi Bardet, Michele Caudrian, Xiążę Campo-Reale i Carlo della Rocca.

DODATEK.

Wilno dnia 6 maja 1821 roku v. s.

S Z W E Ć Y A.

(Gaz. Warsz.) Sztokholm, dnia 20 kwietnia. Król nasz kazał ogłosić, iż gdy rząd niderlandzki bez względu na uczynione przełożenia, ustanowił osobisty podatek na konsulów zagranicznych, przeto konsulowie niderlandzcy w Szwecyi podobniey opłacie podlegać będą.

Dnia 17 b. m. wysłano ztąd do Petersburga gońca z zatwierdzeniem przez monarchę naszego traktatu między Szwecyą i Rosyą, względem oznaczenia granic, który pułkownicy Peyron i Wörnhielm dnia 17 stycznia r. b. w Tornea zawarli.

Dnia jeszcze 15 b. m. królowie następcy tronu czuł w sobie niejaką słabość; dnia 17 dostał moonę gorączki z ściśnieniem piersi i suchym kaszlem. Lekarze puszczli mu dwa razy krew z ręki, poczem płynęła obficie krew z nosa, co wczoray trwało 4 godziny, tak, że ją ledwo utamowano. Osłabiony potem spał 5 godzin. Wczoray wieczorem posłano sztafetę do Upsali, z wezwaniem, aby professor tamedzny i pierwszy lekarz nadworny królewski Afzelius zjechał do tułtevszey stolicy na radę lekarską. Jakoż przybył dzisiejszey nocy.

Wczoraysza urzędowa gazeta zbija pogłoski o nadzwyczajnych w kraju naszym uzbajeniach. Oświadcza, iż dawniey jeszcze wydano rozkaz względem rozbiecia dwóch obozów w Ostrogoty i Skandynawii dla ćwiczenia wojska.

Konsul nasz w Algierze donosił, iż okręty tamedzney rejentyi stały w końcu stycznia w porcie, i dopiero na wiosnę wypłynąć miały. Odebrana tam wiadomość z Europy o zjeździe sprzymierzonych Monarchów do Opawy, sprawiła nieprzyjemne wrażenie. Lęka się bowiem rząd algierski, aby na kongressach nie naradzano się znowu o środkach przeciwko mocarstwom barbarzyńskim. Dey jednak nie traci odwagi.

WYSPA Ś. HELENY.

(z Gaz. hamb.) Do portu angielskiego Spithead za winał statek przewozowy Star z wyspy Ś. Heleny, ztąd dnia 16 lutego wypłynął. Tyle tylko wiadziemo tam o Bonapartym, iż był zdrów, i nowy dom dla niego ukończono. Na statku tym przybył jeden ze służących jego, który chciał wrócić się do Europy.

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Odebrane w Londynie listy z wyspy Ś. Tomasza donoszą, iż zawieszenie broni między powstańcami w Ameryce południowej, pod dowództwem jenerala Bolivar i wojskiem królewskim hiszpańskim, przedłużono znowu na 6 miesięcy.

Listy z Rio-Janeiro donoszą, iż tam i w Brezylji wkrótce wybuchnie rewolucya. Prowincye Fernambuco i Bahia miały dać hasło do niej. Życie ministrów było zagrożone. (z gaz. warsz.)

MULTANY I WOŁOSZYŻNA.

(Gaz. warsz.) Od granic Multan dnia 29 kwietnia. Patriarcha grecki w Stambule wydał d. 11 marca r. b. list pasterski, w którym rzucił klątwę na Xięcia Michała Suzzo i Alexandra Ypsylantego.

Ypsylanty wydał znowu odezwę do mieszkańców Bukarestu.

Do Bukarestu przybył d. 6 kwietnia oddział korpusu Ypsylantego. Teodor Sludzier zostawał tamże jeszcze ciągle.

Gdy Seraskier (wódz naczelny) z Ibraiłowem chciał rozpoznać Galac, znajdujący się tamże żołnierze greccy w liczbie 700 ludzi wsiedli na swoją flotyllę; poczem turcy powrócili do twierdzy, nie przedsięwziawszy nic więcey.

W Jassach sposobią się wszyscy do opuszczenia miasta, a to z obawy naciągnięcia turków; żołnierze greccy nie chcą opuścić tegoż miasta na usilne wezwanie mieszkańców.

(z gaz. Zusch.) Wszyscy bojarowie (szlachta) w Multanach i Wołoszycynie, kontenci z samowolnego wykonywania dotąd władzy swojey, okazują wstręt od powstania w Multanach i Wołoszycynie. Ci z pomiędzy mieszkańców, którzy nie mogli lub nie chcieli brać się do broni, uciekli się do Siedmiogrodu; gdzie jednak, z powodu kwarantany, w miastach pogranicznych skupieni, woleli w części powrócić do swoich lasów. Wojsko (rewolucyjne) Ypsylantego powiększa się codziennie. Kapitani nawet okrętowi opuścili z ludem służby morskiej okręty, i pośpieszyli do wojska; kupcy poprzedawali swoje składy handlowe, i udali się pod chorągwie Grecyi, a drudzy dostarczali przynajmniej własnym kosztem ludzi do wojska. Rozmieją, że dzień 11 marca naznaczony był na powszechne powstanie wszystkich greków w monarchii tureckiej.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(z gazety ryńskiej Zschauera)

Siła zbrojna Szwecyi, prócz landsturmu, uzbajenia obywatelskiego i straży nadmorskiej, ma wynosić więcey 186,000 ludzi.

Rząd niderlandzki zabronił wprowadzania negrów do Surynam, pod takimże karami, jakie są ustanowione na towary zakazane.

Gazety francuzkie domyślają się, że dwór austryjski zabroni grekom, którzy w państwach jego mieszkają wychodzić z kraju dla pomagania swoim rodakom. W Konstantynopolu ma być wywieszona chorągiew Mahometa, a Wielki Sultau chce iść do Adrianopola.

Kuryer angielski wyraża: iż nie należy uważać za rzecz wielkiej wagi, że Król portugalski potwierdził zgromadzenie Kortezów i t. d. i że, jak tylko następcy tronu przybędzie do Lisbony, pójdzie tam wnet wszystko, jak w Neapolu i Piemontcie.

W Hamburgu więzień jeden zabił niedawno lakomego ekonoma domu więzienia, gdyż żywienie więźniów było bardzo złe. A że żadna odmiana w tém nie nastąpiła, wszyscy więźnie powatali wśród dnia, wytamali się na dziedzińcu, i tylko siłą wojskową przymuszono ich powrócić do więzienia. (Czy też otrzymają teraz lepszą żywność?)

Kurs wileński na assygnaty od dnia 5, maja: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek 91, czerwony złoty nowy rubli 11 kopiejek 92, stary rubli 11 kopiejek 73, imperyal rubli 38.

O s w i a d c z e n i e

1. Wypis z ksiąg ziemskich Ptu Rohaczewskiego

Roku 1821 miesiąca apryla 1 dnia, na urządzie Jego Imperatorskiemu Mosci ziemskim Ptu Rohaczewskiego znajdując się osobiście W. Hipolit Woyzbun Sędzia graniczny Ptu hobruyskiego poniższy manifest przy opłacie do skarbu Monarszego jawocznych poszlin pięciudziesiąt kopiejek, do akt podał w te słowa pisany. Hipolit Woyzbun sędzia graniczny powiatu hobruyskiego kawaler orderu s. Jana jerozolimskiego, wyczytawszy w gazecie Kurjera Lit. kilka kroć powtarzane przeciwko mnie oświadczenie imieniem JW. Barbary z Zawiszow Zabiellowej general leytnantowej byłych woysk polskich na wszystkie wmienczone szczeguly odpowiadam następnie: poświęciwszy 25 lat, obowiązkom w plenipotencyach od JW. generalowej Zabiellowej wydanych, na mnie włożonym, pełniąc je z największą gorliwością bez względu na wiek i zdrowie osłabione, podługiony zostałem do usprawiedliwienia się, przeciwko dotkliwie wystawionym z strony JW. Generalowej zarzutom i tym najbarzniejszym, które wskazując cel zamast wdzięczności uroczyście zaręczony, nie tylko nagrody przez 25 lat zasłużony odmówienia ale wyzucia z własności w kosztownych sprzętach, garderobie, koniach, pojazdach, bydłe, różnego rodzaju zboża, piące towary, gorzałce ect. w dobrach Swisłoczy pod dożywotnią władaniem JW. Generalowej Zabiellowej zostających, a za jey wiedzą i zezwoleniem zlokowanych niemniej też do summowanego mego majątku swych widokow rozciągnięcia, gdy przymuszają wzajemną odpowiedzialność zniweczyć krzywdzące honor wrazenie, na bezzasadnych osnowane mniemaniach, wymagają razem w opisanu okoliczności interesow JW. generalowej, jakie mię do przyjęcia obowiązkow plenipotencyi nakłoniły, umieścić to wszystko; co zbije nieprzyswoite wnioski, wyprowadzi każdego kto by mylnie rozumiał z uprzedzeniem, przekona o korzyściach z mego przyłożenia się dla dobra JW. Generalowej wynikłych, a nadewszystko ostrzeże, iż przeciwko własnemu wyznaniu w pismach jurydycznym świadectwem upoważnionych, oddając mym czynnościom sprawiedliwość nie zechce JW. Generalowa swego szanownego charakteru na opacznie narażać posądzenie. Prawdę mówić i oney zywcać pomocy jest środkiem najwyższym w potrzebie bronięcia sławy i ubezpieczenia własności, ta konieczność wyciąga abym na wsparcie mego usprawiedliwienia pokazał stan dwudziestopięciu letnich zdarzeń, zrządzonych prześladowaniem, od meza, synow, krewnych i dalszych związkowych, które nakazywały stawać w zastępstwie przeciwko azardownym postępkom jedynie JW. Generalowej szkodliwym sławie, zdrowiu, spokojności a najwyżcey godzącym na wydarcie majątku, tyle sprawilem umiarkowanego działania sposobami i na tym wszystko postanowiłem stopniu, że przywrócone prawa używania bezpiecznego własności, poskromione zapędy nieporozumienia się, zaprowadzony porządek pożytecznego dawniey zaniedbanego gospodarstwa, powiększony o tyle majątek dożywotni że jego wartość podwaja przykupnem za niewielką cenę dwóch wiele znaczących, w dobroci, obszerności, w lasach towarowych i dalszych wygodach, przytym załatwiających odwieczną w granicach dyfferencją naokoło dożywotniego majątku, nadewszystko zaś przymocowaniem więcej nizeli we dwoje z ogulney masy dochodow, ktorych jak wiadomo powszechności złożęły się kapitały mianowicie W. Stefanowi Niezabytowskiemu 19.500 czer. zł. oprócz za kupno dwóch majątkow 20.000 czer. zł. oddanego, oprócz kilka kroć sta tysięcy zł. pol. jakie się stały luppem grabieży 1820 roku, oprócz świadczenia ręką macierzynską, synom, córkom, wnukom, niemniej wydatków na ich edukacją, jeszcze nierównie większy w ręku JW. Generalowej zostawać musi, za chlubne więc dla mnie, a pożyteczne Generalowej przysługi, uroczystymi aktami zapewnionej, należało mi oczekiwać, wdzięczności i nagrody, lecz kiedy z boleścią serca, z obraże-

niem honoru, zagrożeniem memu majątkowi uważam w oświadczeniu pod imieniem JW. Generalowej Zabiellowej do ziemstwa Ptu grodzieńskiego wniesionym, zamiary z chęcią pozyskania papierow, mojej summy JW. Półkownikowi Pęczkowskiemu w roku 1810 przezemnie kredytowanej przywłaszczenia, mimo względy uszanowania, muszę się przeciwko temu zarzutowi tłumaczyć; nadając mi JW. Generalowa Zabiellowa pełnomocnictwo 1813 roku junii 30 dnia, i tegoż roku junii 1 w ziemstwie ptu mohilewskiego przyznane, a później na oświadczenie W. Krzysztofa Niezabytowskiego roku przeszłego 1820 w gazetach ogłoszone, zadające nadużycie, jakoby plenipotencyi odpowiedzialni, bo pochodzącym z gruntu tegoż przekonania oświadczeniem ufnosci nie wątpliwej wyraziła powody, które ze są argumentem do zbicia niedorzecznych wnioskow każdy się na to zgodzi, a tych dwóch pism użycie i jako światła do wyprowadzenia z błędnej na drogę jasnej prawdy, które się w tym miejscu wypisane z oryginałow kładną, a nayprzód plenipotencya. Barbara z Zawiszow Zabiellowa General leytnantowa byłych woysk polskich kasztelanowa mińska, wiadomo czynię tym moim pełnomocnym w żaden sposob wzruszyć się niemogącym zapisem WJPanu Hipolitowi Woyzbunowi strażnikowi mińskiemu danym na to: iż ja mając dobra, interessa i procedera z różnemi ichmościami w htewskich wileńskiej i grodzieńskiej, mińskiej, biało rusko mohilewskiej i sankt petersburgskiej guberniach rozpołożone, gdy dla podeszłych lat i słabości zdrowia, odległości miejsc, zajmować się tym wszystkim nie jestem w stanie, przekonana blisko dwudziesto letnim doświadczeniem o uczciwym charakterze i prawdziwej somsiadzkiej przyjaźni, że dołożeniem się swoim rozmnożył majątek, rząd gospodarzki i interessa w kwitnym utrzymał położeniu, nim odpowiednią za troskliwość jego wymierzę nagrodę i wdzięczność aby w nieprzerwaney opinie ogólną sytuacją i interessa moje bez najmniejszej przeszkody wstępu i nikomu odpowiedzi zarządzał i utrzymywał obratem i postanowiłem tegoż W. Hipolita Woyzbuna za generalnego plenipotenta; wolen zatem i mocen będzie W. Hipolit Woyzbun ogólną sytuacją moją rządzić, dysponować, dobra jedne przedawać drugie nabywać, przezastawiać, arendować, intraty wybierać, pożytkow wszelkich wynajdować, ewikcyi na nich opisywać, dusze jeżeli tego potrzeba wymagać będzie w bankach Monarszych lub w powsechnych opatrywających zakładać, długi od debitorow zyskiwać, procederem czy krokami prawnymi czy przyjacielskim umiarkowaniem kończyć, wyrokami znosnemi kontentować się, a od uciążliwych rozpisywać się i apellować od niższych jurydykcyi aż do Rządzącego Senatu, plenipotentow jednych zdalać drugich kreować, do każdej jurydykcyi i potrzeby oficyantow do zarządzeń ekonomicznych użytecznych przyymować, a niesposobnych do służby, usuwać, a co tylko gdzie i z kimkolwiek na mocy teyże pełnomocney plenipotencyi, nieraz wspomniony W. Hipolit Woyzbun umocni, postanowi i uczyni, to wszystko za mocho ważne i nieporuszone przyjąc obowiązując się, a na przypadek śmierci, sukcesorowie wzruszać ani preistaczać, takowego postanowienia mieć prawa nie powinni pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą i karami osobistej rełakcyi. I na tom dała ten mój pełnomocny plenipotencyyny zapis przy świadectwie WW. Pieczętarzow ustnie i oczewisto odemnie uproszonych. Działo się w białoruskim Mohilewie roku 1813 miesiąca junii 30 dnia. Podpisuję się Barbara z Zawiszow Zabiellowa General leytnantowa. Ustnie i oczewisto przosony za pieczętarza od JW. Barbary z Zawiszow Zabiellowej General leytnantowej b. w. pol. kasztelanowej mińskiej, do tego pełnomocnego plenipotencyynego zapisu, na urządzenie wszelkimi jey dobrami, ogólną sytuacją i interesami, jak obszerniej we strzedzanie poszczegulnie, WJPanu Hipolitowi Woyzbunowi star. mińskiemu wydanego, podług prawa podpisuję się Fabian Święcicki Czerekowskiego ptu obywatel i Sądu niższego zasiadający. Ustnie i oczewisto pro-

szony za pieczętarza od JWJPani Barbary z Zawiszow Zabiellowey General leytnan. b. w. pol. kasztel. mińskiej do tego pełnomocnego plenipotencyjnego zapisu WJPanu Hipolitowi Woyzbunowi straż. miń. na rzecz we strzedzinie wyrażoną danego, podług prawa podpisując się Theodor Piackowski tytular. sowietnik. Usłnie i oczewisto proszony za pieczętarza od JWJPani Barbary z Zawiszow Zabiellowey General leytn. b. w. pol. kasz. miń. do tey pełnomocney plenipotencyi na urządzenie wszelkimi jey dobrami, interessami w różnych guberniach mającemi się i ogólną sytuacją wydanego dokumentu zapisu na rzecz we strzedzinie wyrażoną WJP. Hipolitowi Woyzbunowi star. miń. jako świadek jey woli według prawa podpisując się Jan Tomaszewicz szam. b. d. pol. Roku 1813 miesiąca. julii 1 dnia na sądach Jego Imperatorskiej Mości Ziem. Ptu mohilewskiego stanąwszy obecnie JWJPani Barbara z Zawiszow Zabiellowa General leytnantowa takowy plenipotencyjny dokument dany i służący WJPanu Hipolitowi Woyzbunowi star. miń. sana mente et corpore przyznała i takowe przyznanie w protokole własną ręką stwierdziła. Podśudek Ziem. Gabryel Rakuz. Powtóre oświadczenie roku 1820 mca lipca 21 dnia. Nizey własnoręcznie podpisana Barbara z Zawiszow w pierwszym zamężściu Niezabytowska podkomorzyna nowogrodzka a w powtórnym Zabiellowa kasztelanowa Mińska General leytnantowa czytając oświadczenie imieniem mego syna W. Krzysztofa Niezabytowskiego podkomorzyna nowogrodzkiego. z aktów Ziem. Ptu mińskiego terażniejszego 1820 roku maja 15 dnia wyjęte w dodatku Kuryera Lit. pod N. 75 pomieszczone, lubo go nie tłumaczę za krok umartwienia matki, poświęcający cały bieg życia dla dobra swych dzieci, uważając jednak w nim chęci, naganienia działań niepodpadających roztrząsaniu, zmuszona jestem temi przyczynami do okoliczności namienionych w oświadczeniu odpowiedź swą zastosować, chociaż nie mam potrzeby usprawiania się przed synem z czynności, w jakimkolwiek względzie przed się branych, zwłaszcza kiedy nie miałem w celu osobiście lub przez zastępcow cudzych majątkow, ani kapitałow żądania i przywłaszczenia, więc nikt używania prawa mi służącego zaprzeczać nie może, lecz ponieważ syn mój Krzysztof Niezabytowski (pod pozorem dokumentu w roku 1809 zawartego w kompromis, partykularnie bo w żadnym sądownictwie nieprzyznanego, i w różnych subseliach wielu manifestami pomówionego, o niewysekrowanie ze strony Krzysztofa Niezabytowskiego opisow w tymże dokumentie zamieszczonych, a z tego względu żadney mocy i waloru nie mającego, owszem pod uciążliwą exekucją praw samegoż Niezabytowskiego poddającego) ograniczając swej matki władzę rządzenia się własnym majątkiem i interesami, chce naybardziej pełnomocney plenipotencyi odemnie Zabiellowey kasztelanowey JW. Hipolitowi Woyzbunowi wydanyj moc osłabić, a skutki wstrzymać i pod wątpliwosc poddać, opierając swe widoki na nadziejach robi wrażenie krzywd i szkod z oney wypływających dla moich jakoby suksessorow, i wcześniej aby wszelkich z matką i pełnomocnym moim plenipotentem pozbawić stosunkow, publiczność głosem wielowładnym i prawodawczym ostrzega, przeto ja Zabiellowa sądząc się niepodległą temu arbitralnemu wyrokowi, i będąc obowiązaną krzywdzącą opinią sprostować, a zapęd fałszywym wyobrażeniem kierowany zwrócić na drogę prawdy i słuszności, nie dopuszczam wdawania się nie tylko w działania od mojej woli lecz pośrednio zależące, ale na mocy wydaney odemnie pełnomocney plenipotencyi wszystkie bez excepcyi postanowienia i czynności Wielmożnego Jegomości Pana Hipolita Woyzbuna strażnika mińskiego, jako zgodne z moim zezwoleniem i zaufaniem na zawsze utwierdzam, a nikomu teraz, równie i po moim zeyściu do zdawania sprawy z onych pod żadnym pretextem pociągać nie zostawuję, ani nadaje prawa, nade wszystko ku ocaleniu honoru JW. Hipolita Woyzbuna strażn. miń. z pobudek mu sprawiedliwie należney wdzięczności, za zgorą dwódziestoletnie

w interessach moich łożoną pomoc i staranie, wszelkie zarzuty i podeyrzenia zniszczyć mam za powinność, oraz ninieyszą odpowiedzią na oświadczenie w dodatku gazety Kuryera Lit. roku terażniejszego pod N. 75 umieszczone każdego interesowanego zaspokajam i ona do akt Ziem. Ptu bobruyskiego wnoszę. Podpisując się Barbara Zabiellowa G. L. Takowe oświadczenie do akt Ziem. Ptu bobruyskiego dla wpisania podać WJP. Antoniemu Kwapińskiemu regentowi Sądow podkomorskich Ptu bobr. przyporuzsam. Dat jako wyzey Pisząca się Barbara Zabiellowa G. L. Roku 1820 mca julii 23 dnia na Sądach Jego Imperatorskiej Mości Ziem. Ptu bobruyskiego extra kadencyjnych przed nami nizey wyrażonemi urzędnikami ziem. tegoż Ptu stanąwszy osobiście adwokat WJPan Ignacy Bielinowicz takowe oświadczenie do akt podał przyjęliśmy Kasper Kielczewski, Sędzia Józef Wołodzko, podsudek Ziem. Ptu Bobr. Xawery Wencławowicz protunc. podsudek. Ze jest w aktach świadcze Regent Ziem. Macewicz. Z wystanowionego stanu rzeczy każdy nabrął przekonania jak sądzić należy o postępowaniu zasługującym na wdzięczność, dowodzącym czystości moich zamiarow, razem o obowiązkach nagrody, bowiem w rozbieraniu okoliczności kto się zastanowi, weźmie w uwage to naybarzciej, że JW. Generalowa nieograniczoną nadając mi władze, rządzenia ogólną jey sytuacją, jednych dóbr przedawania, drugich nabycia, przestawienia, arędowania, pożytkow wszelkich wynaydowania, ewikyci na tychże dobrach opisywania, dusz jeżeliby potrzeba wyciągała w bankach monarszych lub powszechnych opatrywaniach zakładania, deklarując. to wszystko za nieporuszone nawet po swej śmierci co postanowionego będzie przezemnie przeistaczając swym suksessorom moc o djęta, nadto wyzey wspomnianą roku 1820 W. Krzysztofowi Niezabytowskiemu odpowiedzią nie naganne czynności moje, jako zgodne z jey zezwoleniem i zaufaniem na zawsze potwierdzając, nikomu teraz, równie i po swem zeyściu pocierania do odpowiedzi, pod jakim niebądź pozorem niezachowała prawa, ku ocaleniu zaś mego honoru z pobudek sprawiedliwie należney wdzięczności za pomoc i staranie, przez 25 lat łożonyj w témże zostając przekonaniu, wszelkie zarzuty i podeyrzenia zniszczyć wzięwszy za powinność, zapomniażem nieszedł drogą przykładowi angąc z władzy nieokreśloney plenipotencyi naciągając długow, powydawac prawa zastawne, lub wieczysto przedazne, dusze pod załogi pooddawac, i tym porządkiem zawikłać ogólną sytuacją, lecz swobodny powiększony w zupełności a w żadnym sposobie nie obarczony majątek zostawilem, z jakiegoż powodu do mojej własności w kapitalach i sprzętach nie podpadających uzurpacyi, wiedząc dobrze że nie z żadnych źródel dochodow JW. Generalowey pochodzily, rościć pretensy. Wiedzieć potrzeba że pieniądze z ogólnych wydatkow nigdzie więcej nie byly, jak u ekonomow, calkowicie składanemi, od których sama JW. Generalowa zupełnie lub częściami do rak swych odbierała, z handlow też lub innych obrutow niepozwalając nikomu tknąć się onych do swej kassy zgromadzała, brała obligi, i dokumenta na pożyczone pieniądze u siebie chowała, dopuszczała bym znacznygo skrzętnie zbieranego kapitalu bez wzięcia rewersu pozwolenia i wiedzy na cud. Wierzenia potrzeby? kiedy wymagały interessa, nie czynienia wydatkow, z wielką ostrożnością onych zadać a niemniej z trudnością otrzywać bylo można, wszakże przypatrzyl się mający wstep do JW. Generalowey jaka w punkcie szafowania pieniędzy zachodziła skrupulatność a z tego wniosek iż mnie, któremu wiele powierzyła, przypominałaby gdzie się podziały jakiegokolwiek pieniądze, zwłaszcza gdyby były danemi w znaczney ilości lub do odebrania zleconemi, czyliż zapominałaby JW. Generalowa przez 10 lat dopomnieć się zwrótu onych? Lubo oświadczenie z aktow Ziem. Ptu grodzieńskiego pod imieniem JW. Generalowey do gazet Kuryera Lit. podane zawiera pretensy na które odpowiedziałem, niechęć jednak wierzyć ażebym JW. Generalowa postępując według dobroci

serca i prawideł honoru z przyjęciem impressyi do pozbycia się obowiązków swych pism wspartych świadectwem, z własney chęci lub myśli godziła na wyzucie mię ze wszystkiego, niechay jak chcą rozumieją, ja innego jestem zdania, że summienie i delikatność jak obowiązki wdzięczności, tak i powinność nadgroźdzenia za dwódziesiąt pięć latnie usługi przypomną i do uczynienia sprawiedliwości nakłonią. Roku 1821 miesiąca marca 29. U tego manifestu podpis takowy. Takowe oświadczenie do aktów ziemskich Ptu rohaczewskiego podając własney ręki podpisem utwierdzam Hipolit Woyzbun Sędzia Graniczny Ptu Bobr. K. O. S. J. E. Takowy manifest zapodaniem onego przez wyrażoną osobę do akt, jest do ksiąg Ziem Ptu rohaczewskiego przyjęty i wpisany a z nich i ten wypis pod pieczęcią urzędową Ziem. teyże daty stronie potrzebującej wydaje się.

Zgodne z księgami świadczą Romuald z Hurdow Orda Regent Ziem. Ptu Rohaczew.

Roku 1821 apryla 27 dnia takowe oświadczenie do gazet Kuryera Lit. przyjąć dozwala się Antoni Pomarnacki Sędzia.

1. Excerpt oświadczenia z protokołu potoczne-go grodzieńskiego Ptu Wileń. w dacie niżej wyrażoney zapisanego, et orundem pod pieczęcią grodzką Ptu Wileń. jest wydan.

Roku 1821 mca apryla 29 dnia przed aktami grodzkimi Ptu Wileń. stawając obecnie WJP. Karolina Gosiewska radczyną b. Łomżyńska oświadczenie poniższe wpisać do protokołu podała, które tak się wyraża: oświadczenie WJPani Karoliny Gosiewskiej radczyny b. Łomżyńskiej czyni się o to: iż WJPan Józef Karłowicz b. Sędzia Ziem. Trocki w pretensyi po Kiszkach przez półtorasta lat przemilczaney, formując stosunki do rodziny męża oświadczającej się WJPana Teofila Gosiewskiego, niewolnie i podstępnie przy pomocy osób sobie przyjaznych na krzywdę oświadczającej się zamitrzył sumnę JW. Alexandrow. Hrabi Pocijowi przez delatorkę kredytowaną, lecz gdy mąż oświadczającej się, żadnego prawa do sumny takowej nie mając, kondycjonalnego dokumentu w roku 1819 apryla 10 dnia sobie danego zrzekł się, oraz sprawę podstępnie z sobą przez WJPana Karłowicza zformowaną wyjasnić i oney nielegalność wypróbować, drogą prawa poczynił kroki, tudzież gdy sądu głównego Wileń. drugiego departamentu w sprawie tegoż W. Karłowicza z mężem moim i jego familią na zamitryżenie sumny mojej u JW. Hrabi Pocijowa będącej sformowanej, nastolego w ziemstwie trockim dekretu skutki zatrzymał, przeto oświadczająca się powodując się do brami ciężkimi, gdy nikt podstępnym wyobrażeniem interesu uwoludziennym nie był, przez mnieyższe oświadczenie zapowiada; że summa u JW. Hrabiego Pocijowa będąca jest własnością moją; i ani do męża mojego, ani do pretensorów jego lub jego rodziny bynajmniej w żadney części nienależy, do takowe oświadczenie dla opublikowania w chacie Kuryera Lit. do akt sądowych oddając onę podpisuję. U tego oświadczenia podpis w protokole taki, Karolina z Selegierow Gosiewska.

Correctum Regent Grodz. Wileń. Jozef Bohusz.

Takowe oświadczenie może Redakcyja w Kuryerze Lit. umieścić. Józef Horodeński Sędzia Grodz. Wileń.

W e z w a n i e.

1. Konsystorz Rzymsko katolicki duchowny Zmudzki, na skutek swych rezolucyow, po dwóch prośbach urodzonego Andrzeja Sztacha rotmistrza b woysk pol. 25 listopada 1819 i 25 sierpnia 1820 roku ferowanyc, nie mogąc doczekać się sukcesorow zmarłego w dniu 21 kwietnia 1817 roku s. p. księdza Emeryka de Fedak b. plebana Tryskiego, do assystowania sprawie z odbytey urzędowicie tazy pozostałej jego ruchomości, pod rozrządzenie w dniu 5 stycznia 1819 roku przez Księcia Jegomości Biskupa Zmudzkiego i kawalera orderow sobie przesłaney; wzywa przez gazetę tychże sukcesorów, jeżeli się oni gdzie znajdują, aby sami osobiście lub przez prawnie umocowanych plenipotentow z dowodami do tego posługującymi, przed dniem 3 listopada idącego roku u Sądu stawali, inaczej konsystorz po upływie tego terminu pod niebytność już sukcesorów sprawę powyższą weźmie pod ostateczne zwyrokowanie. Dat 1821 kwietnia 25 w mieście Worniach Ptu Telsz. Gubelni Lit. Wileńskiej.

Oficyał Bonawentura Goylewicz.

Sekretarz Franciszek Giedroyc.

Przedaż ruchomości.

3. Po zeyściu WW. Antoniego i Marye Ginettow, opiekunowie nieletniej ich córki i sukcesorki Sofronii Ginettówny postanowili wszelkie sprzęty jako to: suknie, bieliznę stołową, koszule, pawilony, kapelusze, pojazdy, oraz bydło, konie, owce, przez publiczną sprzedaż licytacyjną w dniach dziewiątego, dziesiątego i jedynastego czerwca roku idącego na jarmarku w miasteczku Dołhinowie, w gubernii mińskiej powiecie wileńskim położonem, jakowe uwiadomienie podając do gazety Kuryera Lit. dla trzykrotnego ogłoszenia opiekunowis własnoręcznie podpisują. Dat w Wilnie roku 1821 apryla 23 dnia.

Prezydent Ziemski Ptu Słomim. Fer. Borzymowski. Józef Ginet Sędzia Gran. Ptu lidzkiego. Dyzmus Ginet kracyzyc lidzki.

Z b i e g ł a.

2 Dnia 1 maja o godzinie 6 z rana zbiegła dziewczyna Apolonia Borysowiczowna, mająca lat 14 wzrostu małego, włosow bład oczu, ciemno szarych, twarzy okrągłej pełney, mowi z ruska po polsku nie doskonale, miała na sobie sukienkę płocienkową w pasy błękitne, chustkę dużą trykotową ciemną podnoszoną, szlafroczek sukna ciemnego koloru, i wzięła z sobą poduszkę z pior. Ktoby spostrzegł takową dziewczynę, raczy uwiadomić właściciela jej komornika Westenberga mieszkającego w mieście Wilnie w domu Kardynalija zwanym przy ulicy s. Jańskiej położonem, a odbierze przyzwoitą nagrodę.

Wyjeżdżają za granicę.

2. Do królestwa pruskiego do miasta Króleweca, szlachcic powiatu oszmiańskiego Grzegorz Szalanowski na miesiąc sześć.

2. Do Królestwa pruskiego Wiliampolskiej Słobody obywatela, Gabryel Hillelowicz Wasserdam z Oralem Abelowiczem Hacktelem i Leyzerem Wulfowiczem Karisom na 8 miesięcy.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacyi	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmia. w powie
	dn. 4 srednia.	27 cal. 10,1 lin.	+ 12, stopu	Polud. Wschod.	Pochmurno
	dn. srednia.	27 - 10,67 -	+ 12,83 -	Zachodni	Pochmurno
	dn. godz. 5	27 - 10,4 -	+ 9,	Zachodni	Pogo da

Wilno dnia 6 miesiąca maia 1821 roku.

О Б Ъ Я В Л Е Н І Е.

Въ слѣдствіе повелѣнія Господина Главнокомандующаго 1 Армією, Интенданшество оной объявляетъ, что торги на поставку для войскъ сей Арміи и причисленныхъ къ оной провіанта, съ 1го Августа сего по 1 Января будущаго 1822 года, назначаются въ Казенныхъ Палатахъ шѣхъ самыхъ Губерній, гдѣ войска расположены, именно: Полшавской, Тульской, Калужской и Слободско-Украинской Юня 1, 3, и 7го, переторжки Юня 8, 9 и 10го; Смоленской и Черниговской Юня 7, 9 и 13, переторжки 14, 15 и 16го числа.

На сіи сроки вызывающся желающіе къ торгамъ съ законными залогами, во уваженіе помѣсячной поставки припасовъ, на сей разъ въ пятую часть противъ подряда, а на обезпеченіе задатковъ особливо, кромѣ общественныхъ отъ Дворянства поставокъ, кой осматриваются на одномъ добврїи. Вѣдомости о потребностяхъ въ каждой Губерніи, будутъ разсланы въ Казенныя Палаты въ свое время и публично въ оныхъ отккрыты, вмѣстѣ съ подробными кондиціями и прочими правилами; на основаніи кихъ должны происходить поставки.

Генераль-Интенданшъ 1 Арміи
Графъ Санши.

О В В І Е С З Ч Е Н І Е.

Na skutek rozkazu JW. Głównodowodzącego 1szą Armią, Intendencya teyże armii ogłasza: iż targi na dostawę prowiantu dla woysk tey armii i przyłączonych do niey, od dnia 1 Augusta terazniejszego do dnia 1 January następującego 1822 roku, naznaczaia się w Izbach Skarbowych tychże samych Guberniy, gdzie są woyska rozłożone, a mianowicie: Połtawskiej, Tulskiej, Kałużskiej, i Słobodzko-Ukraińskiej, dnia 1, 3 i 7 Junii, przetargi zaś dnia 8, 9 i 10 tegoż mca Junii; Smoleńskiej i Czernichowskiej targi dnia 7, 9 i 13 Junii, przetargi zaś dnia 14, 15 i 16 tegoż mca Junii.

Na te terminy wzywaią się życzący dla targow z prawnemi ewikcyami w proporcyi miesięczney dostawy żywności na ten raz w części piątey całego podradu, a na zabezpieczenie datków udzielnie, oprócz ogólnych od Szlachty dostarczeń, które pozostaiają na samey ufności. Wiadomość o ilości potrzebney do kaźdey Gubernii, będzie rozesłana do Izb Skarbowych w swoim czasie, i publicznie w niey odkryta, razem z wyszczególnionemi kondycyami i dalszemi prawidłami, wedle których powinny byдъ wykonane dostawy.

Jeneral-Intendent 1szey Armii
Hrabia Santi.

15 Aprѣля 1821.
М. Шкловъ.

Dnia 15 Apryla
1821 roku.
M. Szklow.

Wilno dnia 6 Maja 1821 roku v. s.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Izba powszechny Opieki gubernii Litewsko-Wileńskiej, nadesłała do Redakcyi dla obwieszczenia, co następuje:

Magistratura powszechny opieki Litewsko-Wileńskiej Gubernii mając tak własnie, jako też u oney lokujące się z innych źródeł wpływ biorące kapitały, na mocy zostawionych dla teyże magistratury prawideł, w poprzednich latach różnoczasbowie, użyczyła różnym osobom w pożyczkę summy z terminami: na rok, na dwa, na trzy i więcey lata, po upłynieniu jakowych obowiązani są opłacić one napowrót magistraturze; lecz w miejscu takowey opłaty wchodzą z prośbami w tym dniu nawet, w którym opłata summy nastąpić powinna, prosząc o zostawienia takowey w kredycie jeszcze na czas dalszy, wtenczas kiedy powinii oświadczać w tém swe żyżozenia zawczesne i naymniey trzema miesiącami przed terminem, gdyż magistratura powszechny opieki przedłużenia terminu, sama przez się uczynić nie jest w mocy, a obowiązana stosownie do Naywyższego Jego Cesarzowskiej Mości ukazu dnia 26 stycznia 1820 roku wyszłego, i przez gazetę Kurjera Litewskiego dnia 11 czerwca tegoz roku ogłoszonego, prosić na one u zarządzającego ministerium spraw wewnętrznych dozwoleń. Z tey okoliczności wykazuje się: że ci, którzy pożyczili z magistratury powszechny opieki kapitały, o takowym naywyższym ukazie nie są wszyscy świadomi, a przez to magistratura powszechny opieki w uzyskaniu od zarządzającego ministerium spraw wewnętrznych nateż przedłużenia pozwolenia doświadcza niemałe zatrudnienie; zacząć dla uniknienia onego nadal, postanowiła powtórnie przez tę gazetę wspomniany Naywyższy ukaz podać do powszechny wiadomości, jakowy co do słowa następnie kładzie się:

UKAZ RZĄDZĄCEMU SENATOWI.

Przejrzawszy przedstawienie zarządzającego ministerium spraw wewnętrznych, o sposobach dogodniejszego obrótu kapitałów, wpływających do izb powszechny Opieki, uznałem za dobrą, do prawideł w tey rzeczy wydanych, dodać następujące postanowienia:

1) Kapitały własne izb i lokacyjne, wniesione nazawsze albo z ograniczeniem czasu, w celu obrócenia procentów na dobroczynne podług przeznaczenia lokatorów przedmioty, rozdawać na pożyczkę na lat dwanaście, za opłatą w pierwszych dwóch latach procentów zwyczajnych z góry corocznie, a w następnych dziesięciu latach po dziesiątey części kapitałów, i procentów również z góry za rok na dług pozostający, do zupełnego jego wypłacenia.

2) Takie rozdawanie kapitałów tych czynić na ewikcyą wiosek, stosownie do złożonych na ich bezpieczeństwo świadectw, podług ostatney rewizyi, na każdą duszę w rewizyi zapisaną płoi męzkiey po 150 rnb. ass.

3) Z tego urządzenia wyłączyć Gruzją i gubernie: kurlandzką, inflandzką i estońską, z tego względu, że Gruzya na udzielnych jest prawach, a gubernie nad morzem bałtykiem, po rozdzieleniu na haki, z osobnego urządzenia gospodarskiego tamtejszych majątków, podlegają co do

rozdawania kapitałów do izb powszechny opieki należących, prawidłom sobie właściwym.

4) Podług prawideł teraz stanowiących się, czynić pożyczkę przed innemi dla tych, którzy nie jeszcze nie są winni do izby powszechny opieki tey gubernii, gdzie znajduje się majątek na ewikcyą dany.

5) Dla pożyczających, którzy, będąc rzetelnymi w opłacie procentów i kapitałów, zechcą ponowić pożyczkę swą na osnowie prawideł wyżej zawartych w artykule 1 i 2, zostawić nato prawo do nowey pożyczki na lat 12.

6) Przy czynieniu pożyczki, w poprzedzającym artykule opisaney, majątki na ewikcyą nie inaczej przyymować, tylko podług ostatney rewizyi.

7) Wydawanie pożyczki jakiey jednej osobie albo i różnym, ale na ewikcyą majątku należącego do jednej, urządzić następującym sposobem:

a) Izbowi powszechny Opieki mającym kapitały własne i cudze, nie mnieysze nad 500,000 rubli, oprócz tych, które się obracają w dług nieterminowym: kommissyi umorzenia długów, zostawić prawo samemu czynienia pożyczki do 30,000 rub.

b) Dla izb powszechny opieki mniej 500,000 rub. kapitału w bezpośredniem rozporządzeniu swém mających, położyć za obowiązek, aby wydatki swe pożyczkowe ograniczyły do 15,000 rub.

8) O pożyczkach, przewyższających summy wyżej wyrażone, przedstawiać do ministerium spraw wewnętrznych, dla wyjednania Naywyższego rozwiązania.

9) Odmiany terminów pożyczkowych nieinaczynić, tylko za potwierdzeniem ministra spraw wewnętrznych.

10) Szukając dla dłużników odłożenia terminów, obowiązane są izby powszechny opieki wozesnie przed upłynieniem terminu pożyczki przedstawić do ministerium spraw wewnętrznych:

a) Przyczyny, dla których staranie jest o przedłużenie terminu.

b) Co stanowi ewikcyą, i czy jest ona dostatecznym zabezpieczeniem.

c) Stan summ izby czy dozwala zrobić to odłożenie terminu.

11) Kapitały czasowicie do izb powszechny opieki wchodzące, jako to:

a) Apellaoyne na okup majątków i inne, od których wszystkie procenta, na mocy potwierdzoney przeze Mnie w dniu 17 lipca 1818 roku opinii rady państwa, idą na rzecz izb powszechny opieki.

b) Składane na czas dla obrótu z procentów, tak, żeby od nich na osnowie teyże opinii należał dla izby powszechny opieki tylko 6ty procent; podzielić na trzy części, z których jedną oddawać na pożyczkę na mocy prawidła w artykule 1szym przepisanego, a dwie na jeden rok, dwa, lub trzy lata, miarkując podług bliskości terminów do powrotu tych kapitałów, które są na widoku, albo podług układu obrótów kapitałów izby powszechny opieki.

12) Kapitały, które wnoszone są przez ludzi prywatnych do izb powszechny opieki, na osnowie prawideł pożyczkowego banku państwa i kassy składowey, dla otrzymania od nich po pięć procentów z prawem powrotu na żądanie, odtąd

na przyszłość nie przyjmować, ponieważ niepewność terminu, ścieśniając obroty izb, może narazić na szkody, jeżeli nie zdołają rozrządzić lokacyi kapitałów tym sposobem do nich wchodzących; ale na miejscu tego dozwolili izbom przyjmowania cząstkowych kapitałów z opłatą 5%, chociażby lokujący zgodzali się zostawić je w izbach na trzy lata.

i 13) Wszystkie dawniejsza rozrządzenia, względem obrotu kapitałów do izb powszechnej opieki należących, równie ogólne jak szczególne dla niektórych gubernii, przez teraźniejsze postanowienia nieodmienione, zostawić w zupełnej mocy.

Na autentyku napisano własną Jego Cesarskiej Mości ręką: A L E X A N D E R.

St. Petersburg dnia 26 stycznia 1820 roku.

Na kopii napisano: zgodno Hrabia W. Kocubey.

Z kopiją zgodził Dyrektor Alexy Stoh.

Zgodno: Sekretarz Pietraszewski.

Rząd gubernijalny litewsko-wileński, przesłał do redakcyi dla ogłoszenia następujący:

Ukaz Jego Cesarskiej Mości Samowładcy Wszech Rosssy z Rządzącego Senatu do litewsko-wileńskiego gubernijalnego rządu.

Wedle ukazu Jego Cesarskiej Mości, Rządzący Senat, wysłuchawszy przedstawienie Ministra Skarbu, w którym wykladał zrobioną na powszechném zebraniu departamentu różnych podatków i poborów rewizyą operacyi rady kolegijskiej Marcinkiewicza, dostawiającego w nizowskich guberniach dla skarbu wódkę, i opisywał dostrzeżone w niej nadużycia na szkodę skarbu: Rozkazali: I) Stosownie do wyżej wspomnianego przedstawienia Ministra Skarbu, rady kolegijskiej Marcinkiewicza, za wyrażone w nim nieporządki i nadużycia ze szkodą skarbu, uczynione przez niego w czasie podjętej dostawy w nizowskich guberniach dla skarbu wódkę, oddać pod sąd izby kryminalnej. A że podług wyświecenia Ministra Skarbu, nadużycia uczynione przez Marcinkiewicza, wynikły początkowo w gubernii Penzeńskiej, i że jego w tym spółnicy, również i należący do tego ludzie, mieszkają po większej części w guberniach: tulskiej, tambowskiej, simbirskiej, niżegorodzkiej i jarosławskiej; przeto stosownie do żądania Ministra Skarbu zalecić, oddać tę sprawę dla rozpatrzenia izbie penzeńskiej sądu kryminalnego, do którego, poruczyć Ministrowi Skarbu, izby odesłać i wszystkie należące do tej sprawy papiery; przy tém izbę tę zobowiązać koniecznie sędzić tę sprawę nie z kolei, ale jak można najszybciej, na mocy praw, ażeby należące od kommissyoniera Marcinkiewicza i dalszych współ należących ludzi, do pozyskania straconych skarbowych summ, mogło się skutecznie niezwłocznie. Po osądzeniu tej sprawy w izbie, odesłać ją ustanowionym porządkiem na rewizyą do Rządzącego Senatu. II) Dla zabezpieczenia okazanej przez Ministra skarbu z tej operacyi, skarbowej straty rubli 822,940, do czasu pozyskania tej summy cały majątek ruchomy i nieruchomy Marcinkiewicza, gdzieby się kolwiek okazał, wyświeciwszy przez najdokładniejsze wysledzenie, pierwszy opisać i zaskwestrować, stosując się w tém zdarzeniu do prawideł na ten przedmiot w ustawie o bankructwach, części 1 w punkcie 13, 46 i 47 przepisanych; a na ostatni, to jest nieruchomy wniesić zaprzeczenie czynienia praw wieczystych i wszelkiego rodzaju tranzaktów; prócz tego zebrać od czasu wysłania Marcinkiewicza dla skupowania do

skarbu wódkę, to jest, od miesiąca września 1817 do dnia 1 stycznia 1821 roku, jak najdokładniejsze wiadomości z ksiąg maklerskich i notaryuszowskich, również i z ksiąg wieczystych w izbach cywilnych i sądach powiatowych, i donieść do departamentu różnych podatków i poborów: A) Czy się nie okaże w tych księgach przelew od Marcinkiewicza komukolwiek majątku nieruchomego lub kapitałów, za przyznanemi i domowemi pożyczkowemi pismami i innemi wszelkiego rodzaju dokumentami; i B) Czy nie ma na imię jego wieczystych aktów, praw zastawnych, pism pożyczkowych i innych tranzaktów, mogących odkryć majątek i kapitały do niego należące. Dla wypełnienia tego zalecić przez Ukazy wszystkim rządóm gubernijalnym i zwierzchnościom, oraz kancelaryi wojskowej wojska dońskiego. III) Co się tycze podania Ministra Skarbu względem uwiadomienia przez gazety obu stolic, izby wszyscy ci, u których jakimkolwiek przypadkiem znajduje się w schowaniu majątek Marcinkiewicza, jakibykolwiek był, pisma pożyczkowe, akta wieczyste, bankowe, lombardowe, i tym podobne bilety, rzeczy, gotowe pieniądze, lub też kto by mu był dłużnym za jakimkolwiek dokumentem, rachunkiem lub umową, objawili o tém bez najmniejszej zwłoki miejscowej zwierzchności, pod obawą odpowiedzialności za wszelkie utajenie podług surowości praw, i żeby nie wydając niczego, ani Marcinkiewiczowi, ani za plenipotencyami jego, wnosili zachowane u nich i długowe summy do właściwych miejsc sądowych dla odesłania ich do zachowania naprzyszłość, nim się zapotrzebuje, do izb powszechnej opieki dla przyrostu z procentów. Uczynienie takowego obwieszczenia przez gazety, zostawić do wypełnienia samemu Ministrowi Skarbu podług własnego jego rozporządzenia. IV) Gubernatorom zaś cywilnym zalecić, izby niezwłocznie zrobili potrzebne rozporządzenia względem przyjmowania bez najmniejszej zwłoki mogących się odkryć, na skutek wyżej wyrażonego poszukiwania, należących do Marcinkiewicza pieniędzy, i względem odsyłania na osnowie wyżej wspomnionej, do izb powszechnej opieki tak tych pieniędzy, jako i wszelkich innych summ, do wydania Marcinkiewiczowi przypadających, również i względem opisanego stosownie do pierwszego objawienia, jego majątku, znajdującego się u kogokolwiek w schowaniu, i o wzięciu wszelkich prawnych środków, dla zachowania go; inwentarze zaś majątkow i uwiadomienia o pieniądzach, izby odesłali bez zwłoki do Departamentu różnych podatków i poborów. O czém posłać Ukazy, któremi dać wiedzieć do wszystkich miejsc sądowych i PP. Ministrom, kontrolerowi Państwa, wojennym generał-gubernatorom, generał-gubernatorom, i wojennym gubernatorom zarządzającym interessami cywilnemi, a do Najświętszego Rządzącego Synodu i do Departamentów moskiewskich Rządzącego Senatu, przesłać uwiadomienie. Dnia 21 marca 1821 roku. Oryginał podpisali: Ober-Sekretarz Titow. Za sekretarza Szczukin — Powytczyk Dementjew. Z autentykami zgodno:

Sekretarz Kazimierz Nowicki.

O s w i a d c z e n i e.

2. Excerpt oświadczenia z protokołu potocznego Sądu grodzkiego Ptu Troc. w dacie niżej wyrażonej nastalego pod pieczęcią urzędową grodzką tegoż. Ptu stronie jest wydany w dniu tymże.

Roku 1821 mca apryla 8 dnia. Oświadczenie w odpowiedzialności imieniem WJP. Jana Pęczkowskiego Szambelana b. dworu pol. w treści następniej: z zadziwieniem niżej podpisany w gazecie Wileńskiej roku idącego dnia 2 marca datowanej wyczytawszy oświadczenie jurizdyczne w imieniu JWJPani Barbary z Zawiszow w pierwszym zamęściu Niezabitowskiej podkomorz. Nowogr. w drugim Zabiellowej generałowej, Leytenantowej woysk pol. przeciwko WJPanu Hipolito wi Woyzbunowi Strażnikowiczowi Miń. a dopiero Sędziemu normalnemu Ptu Bobróy. w roku terażn. mca februaryi 11 dnia z podpisem samey JW. Zabiellowej przez adwokata subsseliow grodzień. Jana Sałobowskiego w aktach Ziem. Ptu Grodzień. zapisana, ażeby publiczność mylnym uprzedzeniem uwiedzioną niebyła, ile w stosowanej do mnie niesłusznej pretensyi, teyże natury pretensyą tylko suppozycyi i idealizmie wymieniona; niżej podpisany przez niniejsze prawne oświadczenie wyjaśnić w obowiązku znajduje się. WJP. Hipolit Woyzbun z zeszyłym bratem moim Bernardem Pęczkowskim polkownikiem dawnych woysk pol. o kupno dobr Hołowczyna w gubernii Mohilewskiej sytuowanych w roku 1810 nie jako plenipotent JW. Zabiellowej, lecz jako sam aktor, na swoje własne imię zawarł prawną intercyzę i a konto tego kupna z własnej szkatuły, swoimi rękami nie przez ręce JW. Zabiellowej przy intercyzie 10,000 czer. zł. zaliczył, pozostałość zaś 20,000 czer. zł. w roku 1811 doliczyć obowiązek zapisał a w razie w terminie intercyzą objętym tey summy nieopłacenia, upadek zadatkowej kwoty i nieważność na dal intercyzyjnego dokumentu warunkiem najmocniey opisanym na stronę WW. Pęczkowskich upewnił, nieopłacił W. Woydzbun w roku 1811 należącey summy Pęczkowskim, zatym skutki intercyzy co do aktorstwa upadły, a co do warunkow przepadku zadatkowej summy, w swojej zostały mocy, tym zawodem W. Woydzbun Pęczkowskich na liczne naraził nieprzyjemności i straty, albowiem Pęczkowscy na fundamencie upewnionej intercyzą opłaty również swoich kredytorów w oddaniu kapitałów upewniali, i żadnego do swojej spokojności nieczynili starania a przeto swoim kredytorom domierzyli zawod; między tym czas kontraktowy upłynął skąd zaszły kroki prawne, Pęczkowscy z tey przyczyny nietylko summę zadatkową utracili i w składzie interesow nienagrodzoną ponieśli stratę lecz z własnych funduszow do kilku tysięcy czer. zł. z powodu W. Woydzbuna postradali. Po tym zdarzeniu W. Woydzbun do daty niniejszey rzecz o nieważność dokumentu intercyzyjnego aż dotąd przemilczał żadnego kroku prawnego nieuczynił, w żadnym subsselium sprawy nierozwinął, żadnego judicatum niezyskał i czyli czas od daty nastania intercyzy w roku 1810 czyli od terminu dopłaty w roku 1811 uważanym zostanie, już dawność Ziem. nadtopłynęła a ta z mocy prawa i Naywyższych Monarszych ukazow, w żadnym względzie poruszoną być niemoże, wszakże JW. Zabiellowa w piśmie swoim do gazet wprowadzonym sama wyznaie że dopiero w 1820 przez jurizdyczne oświadczenie w aktach Ziem. Stolim, zapisane, plenipotencyą od siebie W. Woydzbunowi wydaną cofnęła, tym samym od czasu zawartej intercyzy przez Woydzbuna z Pęczkowskim również lat 10, w stosunkach swoich do W. Woydzbuna przemilczała, Woydzbun jawnie czynił intercyzę na tak wielki majątek jak jest Hołowczyn treść kupna zaliczenie 10,000 czer.

zł. przy intercyzie, zawod w drugim roku dopelniony i warunki w intercyzie zawarte w wielu guberniach i prawie całej powszechności a zatym i JW. Zabiellowej wiadome były czyliż w tym obiekcie że Woyzbun jey pieniądźmi płacił uczynił krok jaki prawny i oto podług prawa z swoim plenipotentem o zdradę i podstęp rozwinęła proces, sztepel na pieniądźkach które mi Woyzbun płacił Pęczkowskim nieodznaczał się żadną cechą, własności osobistej JW. Zabiellowej lub jey szkatuły a Pęczkowski polkownik znał tylko aktorem tego kto na swoje imię kupował majątek i za ony dawał pieniądże. Nadto kiedy z banku Monarszego tenże Pęczkowski polkownik pozyskał kredyt Depart. 2gi Sądu Gł. Mohil. i po mimo przeszkody przez W. Woydzbuna uczynionej w roku 1820 maja 25 d. inwolucye przez W. Woydzbuna wprowadzone za nieważne i nieprawne uznawszy o swobodności dobr Hołowczyna i prawnej dla skarbu Monarszego ewikycyi s. p. polkow. Pęczkowskemu urzędowe wydał świadectwo, gdzie JW. Zabiellowa żadnego niemiiała wpływu a WJP. Woydzbun jako kontrahent do kupna dawnością upadłego, sam tylko jeden był interessowany, zatym po wyjaśnieniu rzeczy między WW. Woydzbunem a Pęczkowskimi zasztęły i stanu interesu w jakim stopniu zostaje, bezstronna publiczność łatwo skonkluduje że JW. Zabiellowa z pretensorstwa do swego plenipotentia W. Woydzbuna z żadnych powodow i stosunkow do Pęczkowskiego wpływu i uczestnictwa niema i mieć nie może i czyli to JW. Zabiellowa sama przez się czyli z rady mylney i bez zastanowienia się przyjętej na dyskredyt pomnażający massę debitorów na stronę Pęczkowskiego, a dłu siebie tytułu posiadających się kapitałów, w mieszała Pęczkowskiego do swojego przeciwko W. Woydzbunowi oświadczenia bardziej siebie ukrzywdzo: niżeli żuł. zaszkodzić w mocy zostaje, ażeby jednak ogłoszone pismo w powszechności nieuczyniło wrażenia, niżej podpisany wzajemnym usprawiedliwując się oświadczeniem też prawne oświadczenie jako plenipotent własnej ręki podpisem utwierdza. U tego oświadczenia podpis następnij. Jako plenipotent podpisuję Franciszek Fiedorowicz Adwokat subsseliow Ptu Troć.

Wolno drukować Sędzia Grodz. Ptu Troć: Fabian Modzelewski.

Curctum Alexander Tur Regent Grodzki Ptu Trockiego.

P o z e w.

2. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rosyją etc. etc. Urodz. successorom zmarłej Małgorzaty Tryntrochowej chor. woysk Rossyjskich, jakiego bądź stopnia, imienia, nazwiska, tytułu lub urzędu, gdzie bądź zostającym Pozew edyktałny loco peragende executionis przed Sądem Ziem. Wileń. w kadencji juniowej i po niej następnie zwykłe podług praw sądzić się mającej z powodztwa Ur. Franciszka jako męża Maryanny aktorki Mickiewiczow małżonków z referencyą do testamentu roku 1817 7bra 18 datowanego, eorun. 8bra 12 przed aktami Ziem. Wileń. oblatowanego, zmarłej Małgorzaty Tryntrochowej chor., oraz dekretu Sądu Ziem. Wileń. dnia 8 8bra 1820 roku edyktałną cytacyą po successorów rzeczoney Tryntrochowej w Kur. Lit. i kopia spraw z pozwanami a stawającemi stanowiącego i drugiego w dniu 22 apryla idącego roku suspensę dla niestanności do powtórnego wzdania wzywających się successorów ogłaszającego, niemniey dalszych dowodow u Sądu złożęć się mających o to: żałująca przez lat 2 blisko u zmarłej Tryntrochowej w chorobie zostającej, pełniła posługi dniem i nocą, za które zawiniła umówione zł. 1000, co wyznała na testamencie, i jeszcze wydzielić z pościeli

część znaczniejszą zmarłemu exekutorowi szamb. Kulikowskiemu poleciała, gdy wszakże przed zajawieniem się jej successorów na rozprawie w Ziem. Wileń. z Urodz. Kulikowskiemi kapit., Tryntrochem kap. satysfakcja żalująca wstrzymana i edyktalna cytacja determinowana po onych, przeto żal. nie mając dokładnej o nich wiadomości, podług nakazu rzeczonego Ziem. Wileń. dekretu i z racyi wydania ich na upad w rzeczy powtórnie adcytuje i prosi: chociażby pod niejawienie się zmarłej Tryntrochowej przez niniejszy edyktalny trzykrotnie w Kur. Lit. zamieszczony zapowiedź, jakiegobądź stopnia, imienia, nazwiska, tytułu i urzędu powołujących się sądzienia zł. pol. 1,000 z procentami od daty śmierci rzeczonej Tryntrochowej i expensami prawnymi zł. 1,000, oraz za część posiadłości zawładanej i użytej rub. sr. 70 na wszelkim majątku po onejże pozostałym, gdzie bądź okazać się mogącym, o zapłacenie win niestannych podług prawa, oraz co czasu sprawy proszonym będzie S. M. Z.

Roku 1821 apryla 28 dnia. Woźny w sprawie JPP. Franciszka i Maryanny Mickiewiczow kopią tego edyktalnego pozwu przed Sąd Ziem. Wileń. w kadencji juniowej i po niej zwykle podług praw sądzić się mającej, po successorów zmarłej Małgorzaty Tryntrochowej chor. wojsk ross. w jakim bądź stopniu, miejscu i jakiegobądź imienia, nazwiska, tytułu lub urzędu zostających do Redakcyi Wileń. dla pomieszczenia trzykrotnego w Kur. Lit. podalem i prawną rozprawę ogłosiłem.

Mateusz Bolewicz Woźny Ptu Wileń.

Roku 1821 mca apryla 28 dnia. Ten pozew do awizacyi edyktalny, może być w Gazecie Kur. Lit. umieszczony, zaświadcza Ziem. Ptu Wileń. Pisarz Józef Olszański.

ALEXANDER pierwszy Samowładny Imperator Wszech Rossyj, Król Polski etc. etc. etc.

3. Ur. Ignacemu Wendorffowi jeneralowi, czyli successorowi jego; Grzegorzowi Wykowskiemu kaszt. wyszgrodzkiemu, czyli jego następcowi; Leonowi Korwinowi Kochanowskiemu sowiet.; JW. Michałowi Szymanowskiemu i Józefowi Poradowskiemu; wszystkim z mieszkania swego stałego niewiadomym, Pozew z instancyi Ur. Michała Zaleskiego byłego podkom. rosieñ. jeneralnego prokuratora masy Radziwiłłowskiej, przed Sąd. komisyyi na urządzenie interesow Radziwiłłowskich Najwyższą Monarszą wolą ustanowiony, w Wilnie działania swe odbywający, wynosi się o to: dobra Radziwiłłowskie Kulikowicze zwané, postąpione były w roku 1762 zastawą Wykowskiemu kasztel. wyszgrodzkiemu, przy końcu drugiego tryenium zastawy, Xiążę Karol Radziwiłł dał konsens do ekupna Ratomskiemu, kasztelan Wykowski niechcąc przyjąć summy zastawnej i niedopuszczając Ratomskiego do posesyyi, rozwinęli między sobą proceder, którego czas długi, i różnym losem, raz Wykowskiemu, drugi raz Ratomskiemu, sprzyjał, a za expulsye, raz na jednym, kolejno na drugim sądzona była kalkulacya, ztąd więc Wykowski do Xięcia Radziwiłły jako dziedzica dóbr i ewiktora stosując pretensy, pomimo że niejawił onych w Sądzie Gl. wileńskim, a zatym pod amisyę poddał, zrobił przez JW. Michała Szymanowskiego, plenipotencyą szycącego się z Józefem Poradowskim blankietową plenipotencyą przez JW. Brochockiego wydaną, niewolną i uciążliwą w dacie 1809 kwietnia 12 dnia komplancyę, w moc której odebrawszy z ryczałtowej summy 40,666 zł. pol. za ogólne pretensy postanowionej, kwotę 7,200 zł. później W. Ignacy Wendorff jeneral, jako kredytor Wykowski, uzyskawszy na Xięcia Radziwiłłę w Sądzie Gl. wolińskim w dacie 1810 marca 20 dnia dekret do funduszow tegoż Wykowskiego i odebrał pod swój kwit w dacie 1811 stycznia 25 dnia sumę 34,565 zł. pol. tudzież Dubielewskiemu przekazał sumę czter. zł. 100. Gdy więc Grzegorz Wykowski, po utworzeniu na interessa Radziwiłłowskie komisyyi, przychodzi z pozewem o resztującą sumę komplancyą powyższą ustanowioną 34,565 zł. a Leon Korwin Kochanowski, nabawwszy prawo do poszukiwania pretensyi Kuliko-

wieckich na Radziwiłle oddzielnie pretenduje summy oryginalnej prezensy 52,245 zł. p. 5½ gr. Masy Radziwiłłowska zważywszy: iż pretensy Wykowskiego jako po kwicie w roku 1795 na rzecz masy wydanym; owszem po opłaconey na rzecz Xięcia za pretensy gruntowe summę 6,000 zł. p. są niesłuszne, że pretensy te amissy uległy; że komplancya niewolnie postanowiona; skassowania pretensyi, podniesienia i unieczemnienia komplancyi, a zatym zwrotu summy opłaconey na Wendorfie i Wykowskiemu Sądowi prześwietnego dopraszać się będzie, oraz gdy Wendorf summę Wykowskiemu wskazaną przyjął i pokwitował, masę Xięcia ewinkować nawet obowiązany, a gdy Wykowski już odebrał satysfakcyę, więc prawa jemu służące, do Kochanowskiego przejść niemogły, tym więc sposobem Wendorf i Wykowski, ewinkować są obowiązani masę i w najgorszym nawet dla masy wypadku onę zastąpić, zatym prokurator masy skassowania pretensyi Wykowskiego i Kochanowskiego, skassowania komplancyi daty 1809 kwietnia 12 dnia, zapisania wiecznej amissy a razem podniesienia i skassowania dekretu Sąd. Gl. gubernii wolińskiej depart. 2go daty 1810 marca 20 dnia ewolucyjnje otrzymanego i zwrotu summy 34,565 zł. p. 100 czer. zł. na Wendorfie; zaś summy 7,200 zł. p. na Wykowskiemu; tudzież ewikcyi na Wendorfie i Wykowskiemu, i odpowiedzi za pretensy Kochanowskiego, oraz tego wszystkiego co czasu sprawy dowiedzionym zostanie, z wolnością poprawy żaloby.

Roku 1821 mca kwietnia 22 dnia. Woźny niżej piszący się świadczę: jako kopię niniejszego Pozwu z instancyi Ur. Michała Zaleskiego b. podkom. Rosieñ. jeneralnego prokuratora masy Radziwiłłowskiej po UUr. Ignacego Wendorffa czyli successorów jego; Grzegorza Wykowskiego kaszt. wyszgrodzkiego, czyli successorów jego; Leona Korwin Kochanowskiego sowiet.; Michała Szymanowskiego i Józefa Poradowskiego ze stałego miejsca zamieszkania niewiadomych, podług praw do drzwi sądowych komisyyi na urządzenie interesow Radziwiłłowskich ustanowionej, przybiłem i o terminie z rejestrów przypadającym, do rozprawy sądowej oznaymiłem. Dat jak wyżej.

Józef Staszkiwicz Woźny Ptu Wileń.

Roku 1821 apryla 22 dnia przed aktami komisyyi dla urządzenia interesow Radziwiłłowskich ustanowionej obecnie stawając Woźny wyżej wyrażony relacyą pozwu urzędownie zeznał i poszliwą pieczętną opłacił kop. 52½ miedne, świadczę Józef Doboszyński A. R. K. R.

Takowy pozew wolno jest podać do druku. Jan Petersen Członek Komisyyi Radziwiłłowskiej.

Sądy Exdywizorskie.

2. Sąd Podomorko-Taxatorsko-Exdywizorski remissą Ziem. Ptu Dzieśnieñ. w roku 1819 february 14 dnia dla podziału dóbr Hrehorowicz, pomiędzy kon-aktorów a później exdywidowaniana kredytorów i pretensosów W. Edwarda Kielpszy oboźnica Brast. pro Podsejda Dzieśnieñ. przeznaczony, pierwsza czynności właściwe swemu sądownictwu odbywszy, wymiar ogólnych dóbr, a także majątku W. Kielpszy, oraz komportacyą nakazawszy, i akta z kim jakie wypadły zaskuteczniejszy, termin dla ostatecznego zjazdu na rozsądzenie działowej i rozdzielowej sprawy dzień 16 maja 1821 roku zadeterminował, gdyby więc kredytorowie i pretensorowie W. Kielpszy o taxie exdywizyi, niewiadomością nieostaniali się, ile że dla niejawiących się jest zapowiedziana ammissya, tedy o takowym ostatecznego zjazdu terminie wszystkich pretensorow W. Kielpszy zawiadamiając dla awizacyi do Kurjera Lit. aby przybywali z swemi dowodami podają. Roku 1821 mca apryla 2 dnia.

Justyn Graf Szaryn Podkom. Dzieśnieñ. i Exdyw.